

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 16/2006
7.4.2006

LINNUT JA SEURAKUNTA

Linnut ovat osa luontoa ja ne kuuluvat myös seurakuntien toimintaympäristöihin niiden luonnollisena osana. Lintuinfluenssan takia saattaa seurakunnan suhde lintuihin olla nyt herkempi, mutta lintuihin liittyy myös sellaista seurakuntien kannalta erityistä, mikä on kaikissa olosuhteissa syytä ottaa huomioon. Silloin kun lintujen katsotaan aiheuttavan terveydellistä vaaraa, on ensisijaisesti harkittava ihmisen toiminnan sovittamista siten, että vaara poistuu. On vastuullista välttää tarpeettomia riskejä ja toisaalta ylireagointiin johtavia toimia tai esimerkkejä. Esimerkiksi mikäli kirkon pihalla pidettävien kesäisten kirkkokahvien katsotaan yläpuolella lentävien lintujen takia olevan kahville osallistujien terveydelle vaarallisia, tulee harkita kirkkokahvien järjestämistä katon alla.

Seurakunta on yksi yhteiskunnan toimijoista ja seurakunnan tulee luonnollisesti noudattaa annettavia yleisiä ohjeita ja viranomaisten antamia määräyksiä. Seurakunnan toiminnassa on kuitenkin myös nimenomaan seurakunnille ominaisia piirteitä, joiden takia yleisiä ohjeita täydennetään erityisesti seurakuntia koskevin ohjein.

Lintujen ruokinta

Joillain hautausmailla on vakiintunut kävijöiden joukko, joka ruokkii lintuja ja oravia. Tiheäksi muodostuva lintukanta aiheuttaa tavallista suuremman riskin lintujen välityksellä tarttuvien tautien leviämiseksi. Säännöllisesti ruokitut linnut voivat myös kesyyntyä ja tartuntavaara voi siksi edelleen lisääntyä. Miten lintujen ja muiden eläinten ruokkimiseen hautausmailla tulee puuttua, on kyseisen seurakunnan vastuuntuntoisesti harkittava.

Riisin heittäminen

Riisin heittäminen vihkiparin poistuessa kirkosta on myöhäinen, mutta vallitsevaksi tavaksi kehittynyt traditio. Muutamat seurakunnat ovat kieltäneet riisin heittämisen siisteysyistä ja riisiä syömään tulevien lintujen aiheuttaman salmonellavaaran takia. Heitetty riisi on osoittautunut kirkon puhtaanapidon kannalta hankalaksi. Hiekan seassa jauhautuneena riisi muodostaa veden kanssa lii-

mamaisen massan, joka vaikeuttaa hiekkakäytävien puhtaanapitoa ja edistää linnun ulosteita sisältävän hiekan tarttumista kenkiin ja sen kulkeutumista edelleen sisätiloihin. Tautien leviämisen estämiseksi on riisin heittämisen kieltämistä syytä harkita siellä missä esiintyy runsaasti kyyhkyjä.

Pesintä

Linnuista erityisesti naakat viihtyvät kirkkojen vaiheilla ja naakat myös mielellään pesivät kirkkojen ja tapulien ullakoilla. Naakkoja onkin totuttu pitämään perinteisen kirkkoympäristön osana. Myös kesykyyhkyjä saattaa esiintyä verrattain runsaasti kaupunkimiljöössä olevissa kirkkopuistoissa.

Pesiessään ullakolla linnut tuovat sinne pesäntekotarpeita ja pesinnän aikana ullakotilaan kertyy ulostetta aiheuttaen terveysvaaraa siellä liikkujille. Joissain tapauksissa lintujen toiminta on jopa uhannut ullakon rakenteiden säilymistä. Toimivaksi ratkaisuksi on osoittautunut tehdä lintujen käyttämien aukkojen sisäpuolelle pohjalla varustettu häkki tai lintupöntön kaltainen mutta laajempi laatikko, joka estää linnun pääsyn pidemmälle ullakolle. Häkissä tai laatikossa lintu voi pesiä ilman sanottuja haittoja. Eräässä tapauksessa on tapulin avoin kerros varustettu lattian peittävällä tiiviillä kankaalla, jonka päälle ulosteet kerääntyvät.

Lintupönttöjen tapaan nämä häkit, laatikot ja kankaat tulee puhdistaa vuosittain. Puhdistajan on käytettävä hengityssuojainta, suojakäsineitä ja suojavaatteita. Suojautumismenettelyt ovat tarpeen lintuihin liittyvien sairauksien takia mutta myös puhdistamistyössä ilmeisen myyräkuumeen vaaran välttämiseksi.

Monien kirkkojen ullakoilla on ollut sinne lintuinfluenssasta riippumattomista syistä kuolleita lintuja. Tilanteen kehittymisen seuraamisen helpottamiseksi ne on syytä kerätä pois ennen influenssan tuloa. Myös tässä työssä on syytä suojautua edellä kuvatulla tavalla.

Leirikeskukset

Joissain tapauksissa puolikesyt hanhet ja sorsat ovat asettuneet uimarannalle ja eräänä syynä asettumiseen voi olla lintujen ruokinta. Ulostaessaan rannalle linnut aiheuttavat paitsi epäviihtyisyyttä myös tautien tartuntavaaraa. Miten lintujen häätäminen uimarannalta tehdään on tapauskohtaisesti päätettävä. Mikäli lintujen kerääntymisen syynä on ruokinta, on ruokinnan lopettaminen luonnollisesti ensisijainen keino.

Myös leirikeskusten rakennuksissa on yleensä ullakoita tai vastaavia lintujen oleskelun kannalta merkittäviä rakennusten osia. Niissä on ehkä sovellettavissa kirkkojen ja tapuleiden kohdalla käytettyjä keinoja. Myös leirikeskusten rakennusten puhdistamisessa on syytä suojautua lintuihin liittyvien sairauksien ja myyräkuumeen takia.

Muuta informaatiota

Kirkon ympäristödiplomin käsikirja 2005 (Suomen ev.lut. kirkkohallituksen julkaisuja 2005:5) sisältää lintuja koskevia suosituksia mm. luvuissa 11-13, jotka koskevat hautausmaita ja viheralueita, leiri- ja kurssikeskuksia sekä metsänhoitoa.

Kansanterveyslaitoksen internetsivulta <http://www.ktl.fi/portal/suomi/> on yhteyksiä yleistä informaatiota sisältäville sivuille.

KIRKKOHALLITUS

Matti Halttunen

Eero Raatikainen